

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۹۳

پاسخنامه مدارس شهرستان

پایه :	۱	موضوع :	صرف ساده
تاریخ :	۹۳/۰۳/۱۸	ساعت :	۱۰:۳۰

نام کتاب: صرف ساده (بفش عربی)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. کلمات «جاهلیة» و «الغسل» به ترتیب چه نوعی هستند؟
 ا. مصدر اصلی - مصدر صناعی
 ب. مصدر اصلی - مصدر صناعی
 ج. مصدر اصلی - اسم مصدر
 د. مصدر صناعی - اسم مصدر
۲. در کدام گزینه کاربرد افعال تفضیل صحیح نیست؟
 ا. فاطمة افضل من زيد ب. هؤلاء افضل الطلاب
 ج. فاطمة الأفضل د. هؤلاء افضلوا الطلاب
۳. تاء در کلمات «تمرة» و «علامة» دال بر چیست؟
 ا. وحدت - تاکید مبالغه ب. وحدت - مبالغه
 ج. نسبت - مبالغه د. عوض - نسبت
۴. مصغّر کلمات «دار» و «محمد» چیست؟
 ا. دُویر - حمید ب. دویرة - حمید
 ج. دُویرر - حمید د. دُویریر - حمید

تشریحی

* تقلب الواو یاء إذا جاورت الیاء فی کلمة أو ما یشبهه الکلمة و کان اولهما ساکن غیر منقلب.

۱. ا. کلمات «سینود» و «ضاربوی» بعد از اجرای قانون فوق، چگونه به کار می‌رود؟

ا. سَیِّد - ضَارِبِيَّ (ضَارِبِيَّ).

ب. چرا قاعده مزبور در «زیتون» و «ابو یاسر» پیاده نمی‌شود؟

ب. زیتون - لعدم المجاورة - ابویاسر: لکونهما فی کلمتین.

* و من الطریف أن صیغة «المفعول» قد تؤدّی مؤدّی المصدر بالقرینة كما أن صیغة المصدر قد تؤدّی معنی اسم المفعول كذلك فمنه قوله تعالی: «فَسَبُّبُصْرٍ وَبُصْرُونَ» * بِأَيِّكُمْ الْمُتَّقُونَ» و «هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ...».

۲. عبارت فوق را توضیح داده و شاهد در آیات را مشخص کنید.

گاهی صیغه اسم مفعول معنای مصدری می‌دهد مثل کلمه «الْمُتَّقُونَ» که به معنای فتنه است (علی قول). گاهی صیغه مصدر به معنای اسم

مفعول به کار می‌رود مثل «خَلَقَ اللَّهُ» که به معنای مخلوق الله است.

۳. کلمات ذیل، چرا ملحق به جمع هستند نه جمع؟

اولو: زیرا به معنای اصحاب است و مفرد ندارد.

أَرْضُون: زیرا جمع أرض است و أرض مؤنث است (بعلاوه که بناء مفرد هم تغییر کرده است).

اهلون: زیرا موصوف است و علم نیست.

بُنُون: زیرا موصوف و غیر علم است.

۴. جمله «الجمع المكسر يردُّ الأشياء إلى أصولها» را توضیح دهید.

المراد بالأشياء حروف أُعِلَّتْ أو ابدِلَتْ أو عُوِّضَ منها و بالأصول حالاتها قبل الإعلال و الإبدال و التعويض.

۵. منسوب کلمات زیر را بنویسید.

قَرَاءَ: قَرَأْتِي

رَبَا: رَبَوِيَّ

يَد: يَدِي و يَدَوِي (یک مورد کافی است).

أَخ: أَخُوِي

۶. «تصغير ترخيم» چیست؟ وزنهای آن را بنویسید و مثال بزنید.

أَن يَجْرَدَ الاسْمَ مِنْ أَىِّ حَرْفٍ زَائِدٍ ثُمَّ يَصْغُرُ. فتنحصر صيغته في فُعَيْلٍ و فَعِيْعِلٍ. محمد: حُمَيْد.

۷. ماضی، مضارع و امر بودن اسم فعلهای زیر را مشخص کنید.

سَتَّان: ماضی

أَفَّ: مضارع

ورائك: امر.

عَلَيْكَ: امر

۸. علت منع صرف کلمات «اساتید، طلحة، احمر و ابراهیم» چیست؟

طلحة: علمیت و تأنیث لفظی

اساتید: جمع منتهی الجموع

ابراهیم: علمیت و عجمیت.

احمر: وصفیت و وزن الفعل

* إذا كان العدد مفرداً و له معدودان وافق في التذكير و التأنيث .....

۹. حکم مورد فوق را نوشته و برای آن مثال بزنید.

وافق اسبقهما. نحو: ثلاثة رجال و نساء - ثلاث نساء و رجال.